

ANGELČEK

otrokom prijatelj, učitelj in voditelj.

Uredil
Anton Kržič.

—
XVIII. tečaj.
—

V Ljubljani, 1910.

Izdalo društvo „Pripravniški dom“,
Natisnila „Katoliška tiskarna“.

33382 II c

ANGELČEK

Angela Angelčeva, roj. 18. 12. 1900, Ljubljana

II c

33382

R 25. III. 1947/2820

KAZALO.

Pesmi.	Stran	Povesti, popisi, pripovedke, basni itd.	Stran
Vprašala je zvezdice	1		
V burji	7		
Na našem vrtu	15	Sin modrejši kot oče	5
Mali Tonček	16	Sinica in vrabec. (Basen)	6
Snežen mož	17	Za mamico	10
Ob zibeli	31	Kako smo praznovali sveti večer	14
Oj, ve rožice	31	Prošnja božjega Deteta	20
Solncu	33	Kdor ne uboga, ga tepe nad- loga	21
Snegu	48	Slavčkova rana	23
Odhod zlme	49	Pridna Pavlika (Slika)	24
Zakaj Tončka žalostna? (Slika)	56	Nežkina svečka	27
Sveti Juri	60	Jazbec in lisica. (Basen)	29
Ptičina hvala	64	Kako je prišla zima na svet	30
Pred čebelnjakom	65	Prve hlače	38
Pesem sirote	71	Dobra otroka	39
Smo šolarji mladi	77	Žena s harfo	42
Janko in polž. (Z napevom)	78	V nebesa	46
Iz blaženega raja	79	Na poti	53
Dedek	81	Tonček gre na božjo pot 58, 75, 93,	102
Oj povejte, mamica!	81	Na Jurjevo	61
Viki	84	Sanje o pomladi	69
Ave Marija	97	S poti! (Slika)	72
Po beli stezici	104	Šola pod vrbo. (Slika)	85
V soboto	112	Piščalka	105
Materina molitev	113	Kdo je zalival rožice moje?	110
Naša koklja	119	Rak in vodni drsalec	111
Pesem polharjev	129	Kaj so govorile lilije?	116
Kmečka pesem	133	Lisica in petelin	118
Detetu	133	„Saj me nihče ne vidi!“	122
Jesen	144	Na počitnicah	125
Ptičkam — selivkam	145	Lenčica in Ožbalt (Slika)	134
Kmečka jesenska	145	Moji prijatelji	142, 149
Vrh neba	152	Bom že še!	154
Detetu	152	Kdor ne uboga	170
Angel Sen	162	Slavka	172
Zima bo prišla	168	Na počitnice	178
Jesenska	171	Na sveti večer	186
Cesar in kmet	174	Igra: Pastirice Barbike sveti večer	162
Veselo slovo	176		
Vasovanje svete noči	177		
Tri snežinke priletele	191		
Padaj, sneg!	194		

Lepi nauki.**Dogodki iz svetniškega življenja:**

Sv. Genovefa	2
Sv. Boštjan	3
Sv. Neža	4
Sv. Ignacij	18
Sv. Apolonija	19
Sv. Evlalija	20
Sv. Koléta	34
Sv. Frančiška Romana	35
Sv. Izidor	50
Sv. Helena	51
Sv. Katarina Sijenska	52
Sv. Janez Damaščan	66
Sv. Mamert	67
Sv. Bernardin Sijenski	67
Sv. Blandina. — Sv. Medard	82
Sv. Julita	83
Sv. Vincencij Pavljanski	98
Tri svete sestre	114
Sv. Bernard	115
Sv. Roza Limanska	116
Za praznik angelov varihov	130
Sv. Regina	146
Sv. Terezija	147
Tomaža Kempčana sanje	175

V zabavo in kratek čas.

Zastavice	16, 48, 80, 112, 176
Šaljiva vprašanja	16, 80, 112, 144, 176
Naloga	144

Kratkočasnice:

Moč slovenskega glagola. — Slikar	32
Točen odgovor. — Velika revščina. — Materin svet. — Pred sodiščem	48
Razdalja med solncem in zemljo	80
Nove vrste barometer. — V šoli	112
Matji svari. — Sodnik	128
Lev in koza. — Janezek in Pepček	144
Največja nesreča. — Električna. — Zdravnik. — Mali trgovec. — Upnik	160
Pri zdravniku. — Pri sodniji	176

Slike.

Kako se iz lesa naredi volek ali konjiček	8
Družina, ki si kruh služi z otroškimi igračkami	9
„Pridna Pavlika“	25
„Dobra otroka“ (zimski slika)	40
Deklica z jagnjetom	57
Dečka na brvi	73
„Šola pod vrbo“	88
„Premalo sape“, (Mali godec)	105
Boj za jabelko	120—121
Angel varih	132
„Ožbalt na poti v šolo“	136
„Lenčica zopet srečna“	140
Naš cesar Franc Jožef I.	153
Učenje ni igrača	169
Spomini radostnih gorkih dni	184—185

ANGELČEK

Priloga „Vrtcu“.

Štev. 1.

Ljubljana, 1. januarja 1910.

XVIII. tečaj.

Vprašala je zvezdice.

Okno zapirala,
milo ozirala
gor se na jasno nebo.
Pesmico pevala,
zvezde preštevala
in jih vprašala takó:

„Zvezde, povejte mi,
kdaj se mi to zgodi,
da se preselim nad vas?
Kdaj mi prenehalo
srcece biti bo,
kdaj bo utihnil moj glas?“

Zvezde tolažijo,
misel ji blažijo:
dolga še tvoja je pot.
Preden preseliš se
gor tja nad zvezdice,
varuj le vedno se zmot!

Čisto naj bo srce,
duša naj nič ne vé,
kaj so prevare in greh;
da ti na ustnih bo
vedno do poznih let
sreče igral se nasmeh.

Mokriški.

Dogodki iz svetniškega življenja.

Sv. Genovefa je bila rojena blizu Pariza v 5. stoletju. Skrbni starši so jo zgodaj učili moliti in delati. Že v otroških letih je morala pasti ovčice; zato se slika kot mlada pastarica s pastirsko palico in jagnjeti.

Nekoč se je sveti škof German mudil v njeni rojstni vasi. Takoj je opazil, da se Genovefka med vsemi otroci posebno odlikuje po preprosti nedolžnosti in bogoljubnosti. Zato reče njenim staršem: „Srečni ste, da imate takega otroka; le skrbno ga vzgajajte, zakaj posvečen je Bogu.“ Otroku pa položi roko na glavo in mu prigovarja, da naj le vedno sveto in bogoljubno živi, kar deklica obljubi z veselim in pogumnim srcem. Škof ji še dene svetinjico na vrat rekoč: „Nosi jo zmiraj v moj spomin; nikdar pa ne smeš lepšati obraza ali prsta z zlatom, srebrom ali dragimi kameni, zakaj če ne zaničuješ posvetnega lepoticja, ne boš gledala večne nebeške lepote.“ Genovefka si je dobro zapomnila ta opomin. Cerkev ji je bila odslej najljubši kraj in molitev najljubše opravilo.

Nekega dne se odpravlja njena mati v cerkev; tudi Genovefka bi šla rada ž njo. Mati pa jo zavrne, in deklica je zelo žalostna ter reče jokaje: „Gospodu škofu sem obljubila, da hočem sveto živeti in zato veliko hoditi v cerkev.“ Mati pa, vznevoljena, udari hčerko po obrazu, in takoj oslepi. Slepa ostane skoro dve leti; pa se spomni, kaj je o njeni hčerki govoril sveti škof. Pokliče Genovefko in reče: „Vzemi vrč in pojdi mi po vode.“ Takoj steče. Poleg studenca pa se ji milo stori, ker je mati radi nje slepa, razjoka se in solze kapljajo v studenčnico, ki jo zajemlje. Doma na materino prošnjo prekriža prineseno vodo. Mati goreče moli, se umije in zopet se ji povrne vid.

Ko je odrasla, je bila Genovefa še pridnejša ter je napredovala v popolnosti od dne do dne. Pred pariškim škofom je obljubila obljubo vednega devištva.

Veliko se je postila in zatajevala. Celo čudeži so se godili po njeni priprošnji, že v življenju in po njeni smrti. Silno mogočni sovražnik Atila, ki se je imenoval „šiba Božja,“ se je bližal z veliko vojsko Parizu. Vse je trepetalo; Genovefa pa je z nekaterimi drugimi devicami zaupno molila, in hudi sovražnik je šel mimo Pariza in ni prizadejal mestu nič žalega. Učakala je visoko starost 89 let. Tudi po smrti je bilo na njeno priprošnjo mesto obvarovano še mnogih nesreč. Zato jo Parižani časte kot svojo patrono in so v njeno čast pozidali veličastno cerkev.

* * *

Sv. Boštjan je bil mučen že pred 1600 leti. Bil je na Laškem pogumen vojak. Cesar Dioklecijan, ki je bil hud preganjalec kristjanov, ga je zelo čislal in ga povzdignil do visoke vojaške časti. Ko pa zve, da je Boštjan kristjan, da po ječah obiskuje kristjane ter jih osrčuje in opominja k stanovitnosti, se razsrdi in ukaže častnika Boštjana privezati k drevesu in streljati vanj s puščicami. Lahko si mislite, kako grozovito je bilo to mučenje. Zdaj je priletela ostra puščica in se mu zapičila v meso, pa spet druga, tretja, četrta itd. vse polno jih je že bilo! Krvav in izmučen je bil — kakor mrtev; mučitelji ga popuste.

Ponoči pa pride pobožna vdova in hoče pokopati svetnikovo telo. Toda glej — še diha, še je živ! Vzame ga na svoj dom in mu skrbno streže, dokler ne ozdravi. Ko okreva, se nekega dne postavi na pot, kjer je imel mimo iti cesar Dioklecijan. Cesar ostrmi in pravi: „Ali nisi ti Boštjan, ki sem ga bil ukazal s puščicami usmrtiti.“ — „Da,“ pravi sv. Boštjan, „Bog me je še ohranil pri življenju, da ti povem, kako krivično ravnaš, ko moriš kristjane!“ Pa krvoločnik se ne da omečiti, marveč se še bolj razsrdi in zapove svetnika tako dolgo pretepati, da izdihne svojo dušo.

* * *

Sv. Nežo so med vsemi svetnicami najbolj preslavljali cerkveni očetje in verniki s posebno vnemo častili po vsem katoliškem svetu. Imenuje se pri sv. maši v kánonu, v litaniyah vseh svetnikov itd. Njeno brezmadežno življenje sem že nekoliko natančneje opisal v mladinski knjigi „Zgledi bogoljubnih otrok“ (III. str. 145.) Zato naj tukaj zadostuje, da ob kratkem omenjam le najimenitnejše reči.

Sv. Neža je bila hčerka imenitnih, blagih krščanskih staršev. Zgodaj se je darovala Jezusu z obljubo svetega devištva, v trinajstem letu pa za večno v junaskem mučenstvu. Boj je bil strahovito težaven, a tem slavnjejša je bila zmaga. Predno je prišlo na vrsto telesno mučenje, je dal kruti paganski sodnik neusmiljeno mučiti njeno deviško dušo. Misli si namreč: dokler je Nežica nedolžna kot angel, je ne bo mogoče pripraviti ob vero, kot grešnica bi pa že rada darovala tudi malikom. Ukaže jo torej odvesti k zlobnim in izprijenim ljudem, da bi jo pohujšali; celo obleko ji dá siloma vzeti. Toda Bog jo čudežno varuje: hipoma se razprostro njeni lasje in se podaljšajo kot svilnata obleka, zlobnežem se zdi kakor nebeško bitje, da se vsi prestrašijo in trepetaje odhajajo, nihče si ne upa ziniti hude besede. Le eden ostane drzen, toda pri tej priči ga neka nevidna moč — angel varih nedolžne device — podere na tla, da obleži mrtev. In ko svetnici očitajo, da je to storila njena čarovnija, jim ponosno odgovori, da ne čarovnija, marveč njen desni angel varih ga je tako strašno kaznoval! Potlej pa nedolžna zmagovalka povzdigne svoje srce k Bogu in moli — mrtvi kaznjenec vstane in priča, da Bog kristjanov je edini pravi Bog. Z ozirom na ta ganljivi dogodek se sv. Neža čestokrat slika z dolgimi in gostimi lasmi.

Sodnika pa tudi ta čudež ne omeči ter ukaže svetnico žgati na grmadi. Ko se ji pa tudi v žarnem ognju na grmadi ne zgodi nič žalega, jo ukaže obglaviti. Pa še krvnik ima usmiljenje in se trese in

obotavlja, da mu mora svetnica prigovarjati. Tako slednjič ostri meč dovrši boj in zmago preslavni junakinji.

Dobri starši so sveto hčerko spoštljivo pokopali in potlej ob grobu čuli in molili več noči. Nekoč zagledajo veliko množico devic; vse so oblečene v zlatih bleščečih oblačilih. Med njimi spoznajo svojo ljubo hčerko Nežico, zraven nje pa snežnobelo jagnje. Ko pridejo device do staršev, se ustavijo in Nežica jih nagovori z ljubeznjivimi besedami: „Nikar se ne jokajte radi moje smrti, marveč veselite se z menoj; zakaj on, ki sem ga iz srca ljubila, mi je dal nebeško veselje in krono večne slave.“ Tudi na ta dogodek nas opozarjajo slikarji z jagnjetom v naročju sv. Neže.

Sin modrejši kot oče.

Neki delavec, ki je bil zelo vdan pijači, je pripovedoval zjutraj svoji ženi, kaj se mu je sanjalo ponoči.

„Videl sem,“ začne, „da so se mi približale štiri podgane: ena je bila jako debela, dve sta bili mršavi in slednja je bila slepa!“

Ker je bil mož praznoveren, se je zelo prestrašil, češ, da to prinese nesrečo, če se komu sanja o podganah. Žena mu ni mogla razložiti teh sanj.

Jožef tega novega faraona je bil pa mali sinček, ki jima je rekel:

„Velika podgana, ona debela, to je krčmar tam za voglom, ki mu dajete svoj denar; dve suhi podgani sva mama in jaz; slepa to ste pa vi sami, papa.“

(Iz francoščine.)

Sinica in vrabec.

(Basen.)

Bila je huda zima. Sneg je pokrival goro in ravan. Drevesa so se šibila pod sneženo težo. Mir je bil po naravi. Le tuptam se je začulo čivkanje ubogih ptičic. Njih želodčki so bili lačni, in v prstke jih je zeblo.

Uboga siničica, ki je poleti tako veselo cifujkala, je bila sedaj zapuščena. Živeža ni mogla najti kakor poleti, ko je plezala po goli veji ter našla povsod gosenco. Toda ljuba pomlad ter vroče poletje sta proč. Uboga siničica ne ve, kaj naj počne v tej mrzli zimi od prevelikega gladu.

Sklene torej ponižati se ter poleteti h kmetški hiši in poprositi hrane za lačni želodček. Domišlja si, da se je gotovo usmili radodarna Ančika, katero je razveseljevala poleti s svojim cifuj, cifuj.

Ko pride pred hišo, obsedi na kostanju pred poslopjem in se ogleda okoli sebe. Na podstrešnem oknu zagleda vrabca, ki si ravno snaži perje. Ko jo ta zagleda, jo nagovori: „Ej, siničica, kako se ti kaj godi v tem hudem času?“

„Slabo, zelo slabo, dragi vrabček! Jesti dobim le malo, stradati moram,“ mu odvrne sinica.

„Si pač nespametna!“ zahrešči vrabec. „Zakaj si pa ne pomagaš? Tu ima kmet polne shrambe žita, pa tudi drobnega prosa. To je vse dobro za naše lačne želodčke. Le zleti bliže; greva takoj nekoliko pozobat v podstrešje.“

„Hvala, hvala!“ odvrne sinica. „Krust pa vendar ne grem. Nisem tako predrzna kakor ti. Bog me je preskrbel poleti, me bo tudi pozimi. V podstrešje krst pa ne grem za ves svet. Le pojdi, če hočeš. Sicer pa tudi tebi ne svetujem. Doleti te za kazen lahko nesreča.“

„Kaj govoriš vendar tako nedolžno!“ reče predrzni vrabec. „Če bi gledal na nesreče, ki me imajo doleteti, bi bil že davno poginil od lakote. Ali je bolje poginiti? Poglej me, še sedaj se grem nazobat prosa! Ti pa prodajaj zijala in trpi lakoto!“

Vrabček odleti s svojim čiv-čiv v podstrešje. Hišni maček, ki je ždel pred mišjo luknjo, ga zapazi, ravno ko je vrabče zobalo proso. En skok — in ubogi vrabček je bil v njegovih zobeh. Strl mu je vse koščice, nazadnje pa ga požrl.

Tako se je godilo tatinskemu vrabcu. Huda kazen ga je doletela za predrznost?

Dobra siničica pa je potrkala na kočno okence. V sobi je sedela radodarna Ančika in je odprla okence. Sinica je poprosila: „Ljuba Ančika, usmili se mene, uboge revice! Lačna sem in nimam ničesar, da bi se nasitila. Pomagaj mi!“

Usmiljena Ančika se je takoj usmilila lačne ptičke. Potrosila ji je kruhovih drobtinic, da se je mogla nasititi. Deklica ji je obljubila, da ji pusti na oknu vsak dan zadosti hrane, in to do pomladi.

Tako je sinica bolje opravila kakor predrzni vrabec. Sinica je prihajala vsak dan k okencu lačna; toda odhajala je sita.

„Ne bodi predrzen, ne kradi! Rajše se ponižaj ter prosi in radodarna človeška roka te gotovo ne pusti poginiti gladu!“

Mojmir Ljubivoj.

V burji.

Strašno tuli okrog hiš
divje burje ljuti piš.
A nam deci ta vihar
malo je pri peči mar.

Kaj nam gozdič, vrt in log,
kaj poljana naokrog?
V koči naši topla peč —
to nam zdaj je najbolj všeč.

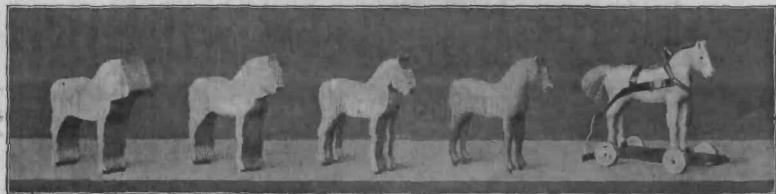
Zdaj nam prva, peč, si ti!
A ko solnce zažari,
bodemo pa čilih nog
rajši pohiteli v log.

Mokriški.

Kako se iz lesa naredi volek.

Kako se iz lesa naredi konjiček.

Družina, ki si kruh služi z otroškimi igračami.

Za mamico.

N visokih cerkvenih stolpih je bila ura pol polnoči. Nad mestom je vladala grobna tišina; vse je spavalo in se zibalo v prijetnih sanjah. Gost sneg je jel padati po mestnem tlaku in v malo trenutkih odel vse v svojo belo suknjo; snežna odeja zunaj mesta pa se je še bolj debelila, ker še ni bil skopnel prejšnji sneg. Svetilke po ulicah so le slabo razsvetljevale ceste, posebno kjer so bile ozke in stranske. Redarji so stopali med podboje hišnih vrat in se stiskali k *durim, da se ubranijo metežu.*

V dvonadstropni hiši stranske ulice še nekdo ni spal. V revni podstrešni izbi, ki je služila hkrati za kuhinjo, je brlela oljnata svetilka in le slabo svetila v bornem stanovanšču vdove Trpotčeve. Vdova je bila bolna. Do zadnjega časa je delala in se trudila podnevi in ponoči zase in za svojega devetletnega sinčka; toda revščina in pomanjkanje sta jo vkljub vsej pridnosti položili na bolniško postelj. Prehladila se je bila menda.

V kotu sobe stoji revna postelja, natlačena s slamo, na kateri trpi uboga Trpotčeva. Ob postelji je star stol; sredi sobe miza, pri ognjišču pa razcapana preproga, namenjena otroku za ležišče.

Bolna žena je ravnokar glasno vzdihnila, in zdelo se ji je, kakor bi ta njen globoki vzdih odmeval od vlažnih sten, ki so se bliščale ob svitu luči, kakor bi bili v nje vdelani zlahtni biseri. Mraz je namreč že prodril skozi tenki zid, in vlažnost na stenah je zmrznila. Bolnica se je zavila tesneje v ogrinjalo in se obrnila. Stara stenska ura je enakomerno tiktakala; zaslišalo se je hrati v njej prasketanje, potem je pa začela biti. Bolnica je naštela dvanajst.

Planila je plašno iz postelje . . . „Oh, fanta še ni! Bog zna, kaj se mu je pripetilo? Zakaj sem ga pustila na večer zdoma. Gotovo ni našel dobrega človeka, ki bi mu bil kaj podaril. Prazen pa ni hotel priti, ker ve, da trpim. Ubogi moj otrok, moj Ivan . . .!“ Omahnila je reva na stol.

Vztrajala je nekaj časa v tem položaju. Skrb za otroka jo je zopet vzbudila. Vstala je. Trudnih korakov je stopila k postelji, pobrala na njej nekaj kril in se za silo oblekla. Iznad okna je vzela majhno svečo in žveplenke. Zapustila je sobo, z velikansko težavo in največjim naporom se je vlekla od stopnice do stopnice navzdol. Pri durih je obstala in izkušala odpreti. Pa groza — duri so bile zaprte. Njen otrok niti noter ne more. Misli iti buditi hišnika, pa ne more priti do njega; omahne in se onesvesti . . .

Ivan je taval po mestu iz ulice v ulico. Nago-varjal in prosil je ljudi daru za bolno mamico; toda nihče se ni zmenil zanj. Vse je hitelo naprej, da pride čimprej na gorko. Mrak je polagoma legal na mesto; užigali so svetilke in žarnice . . . Ivan je stopil pred veliko trgovino in gledal skozi vrata. „O, tukaj bi pač bilo kaj za mojo mamico,“ si je mislil, „a kaj, ko nimam denarja. Če bi vedeli ljudje, kako trpiva z mamico, gotovo bi se naju usmilili . . .!“ Tiščeč roke v žepih je dregetal po celem telesu. Zobje so mu mraza šklebetali, da ni mogel skoraj spraviti besede iz sebe. Premikal se je počasi naprej. Mimo njega je stopala gospa s širokim klobukom, stopil je vstric nje, privzdignil čepico in dejal: „Prosim, milostna gospa, za majhen dar, ker so mamica bolni. Večno vam bom hvaležen, molil bom za vas . . .“ Gospa pa ga je ostro pogledala, segla v žep in mu vrgla krajcar ter nevoljno zamrmrala: „Ne nadleguj me prihodnjič več,“ in je odšla . . . Ivanu je bilo, kakor bi mu porinil kdo nož v prsi, češ: toliko da si se me iznebila.

Ulice so postajale manj žive, ljudje so se porazgubili. Žarnice so ugasnile, le tuintam iz gostilniških prostorov so udarjali na ulico glasovi godbe in prepir pivcev. Ivan je stopil v vežo neke gostilne, da se zasilo ogreje. Iz kuhinje pride dekla, ga opazi in zapodi na cesto.

V žepu je imel Ivan krajcar; toda s tem samim ne more nič kupiti mamici. Ljudi ni več, da bi jih prosil; glad se mu oglašča v želodcu, pa mamica je še bolj lačna kot on sam. Vse to je vedel Ivan, v srcu mu je bilo hudo, a ne radi sebe, temveč radi mamice.

Sklene, da ne gre domov, dokler ne dobi še kaj več. Znabiti se primeri, da Bog še koga pošlje, ki se ga usmili . . . Roke in noge so mu bile mraza že utrple, da jih že ni več dosti čutil.

Naproti mu pride gospod. Ivan stopi k njemu in ga poprosi. Smilil se je gospodu revež, segel je v žep in mu je podaril dvajsetico . . .

„Tisočkrat vam Bog plačaj,“ se je zahvaljeval Ivan in je urno stekel proti domu. Toda vrata so bila zaprta. Ni mu bilo mnogo na tem, saj ima v žepu dvajsetico, zanjho hoče jutri mamici kupiti kaj dobrega, da kmalu ozdravijo. Začne tekati semintja, da bi se ugrei, kar se mu deloma tudi posreči. Z veseljem je pričakoval jutra.

* * *

Hud mraz je pritiskal zjutraj, da je škripalo pod nogami. Ptičke so se plaho skrivale pod kapom hiš; mnoge pa so poginole ležale na tleh.

Ivan je šel zjutraj, ko je zazvonilo, v cerkev in iskreno molil pri sv. maši za zdravje bolni mamici. Potem pa je krenil proti maminemu stanovanju. Luči v podstrešni sobi že ni več opazil, bila je že ugasnila radi pomanjkanja olja. Urno je stopal po stopnicah navzgor in odprl vrata.

V sobi je bilo še temno, nič se ni genilo. Mati je ležala nezavestna na postelji. Stopil je k njej in meneč, da spi, je ni hotel buditi. Legel je k peči na strgano preprogo in zadremal . . . Iz spanja ga vzbudi materin glas, ki ga je klical. Skokoma je bil pri njej in ni se malo ustrašil, ko je ugledal njen mrtvaškobledi obraz. Segel je v žep po dvajsetico in je vprašal: „Kaj naj kupim za njo, da vam bo bolje?“ S trudom je mati odgovorila, da ne potrebuje drugega nego gospoda, ki bi jo previdel. Uvidela je, da ji pojema življenje.

Ivan je stopil do duhovnega gospoda in mu je naznanil materino željo. Gospod je rekel, da v kratkem pride . . . Kmalu je zapel na hodniku zvonček v znamenje, da gredo z Najsvetejšim. Trpotčeva se je spravila z Bogom in je mirno ležala. Čez njen obraz je

bil razlit svet mir, ki pa ni dolgo trajal. Mučila jo je skrb za Ivana. Komu naj pusti reveža, da skrbi zanj. Če bi živel še njen mož, kako bi bilo vse drugače! Vedela bi, komu izroča svoje najdražje na svetu. A on spava na mirodvoru; njegova duša pa gleda dol z rajskih višav na zemljo, na bedo, ki tare duši, njemu v življenju tako ljubljeni.

Dan je potekal. Ivan je sedel pri mamici in je jokal. Tolažila ga je bolnica, dasi potrebna sama najbolj tolažbe. Bilo ji je vedno slabije.

Večer se je zopet bližal. Ivan je tiho vstal, zapustil sobo in stopil na ulico . . . „Če bo treba, poklekнем v mrazu, samo da dobim kaj za mamico,“ reče sam-prisebi. Prišlo mu je na misel, da bi mamica umrla . . . „Ne, ne smejo, rajši jaz . . .“ izvilo se mu je iz prsi.

Prosil je in prosil, a ljudje niso imeli srca . . . Zopet so se ulice izpraznile; na mesto pa je posvetila bleda luna. — „Kaj bi dal, da bi bili mamica zdravi; umrl bi zanje.“

Po celem telesu je čutil prijetno zaspanost — mraza ni več čutil. Zazdelo se mu je, da bi majhno legel v kako vežo in se odpočil. Mamici doma je gotovo že bolje, jutri bo dobil kaj za njo, poletel bo k njej in ji rekel: „Kaj naj vam kupim, saj imam denar?“

Stopi k nekim vratom in počepne na tla. Na oči mu leže spanec in jih zatisne. Mislil je revež na mamico, dokler mu ni izginila v sanjah. Zaspal je in se ni več zbudil. Zmrznil je . . .

V podstrešni sobi je ugasnilo življenje izmučeni Trpotčevi; a njena in njenega sina duši sta se združili in plavali skupaj pred prestol božji.

V eni jami je potem grobar zagrnil dvoje trupel, nasul na njo kup zemlje in napravil gomilo. Na njej sta stala zasajena križa matere in sina.

L. M. Turinov.

Kako smo praznovali sveti večer.

Mšolsko sobo je stopil sluga z veliko knjigo v roki in jo podal učitelju. Ta nam je naznanil, da se z jutrišnjem dnevem začnejo božične počitnice. Veselje nam je zažarelo na obrazih. Glasno smo začeli govoriti in pripovedovati drug drugemu, kaj bo tainoni delal med počitnicami. Šele stroga beseda učiteljeva, naj bomo tiho, nas je pomirila.

Po končanem šolskem pouku grem hitro na svoje stanovanje in naznanim stari gospodinji, da grem še danes zvečer domov. Potem odhitim še nakupit hitro nekaj stvari, kar sem moral nesti domov, vse spravim v kovčeg in hajdi na kolodvor.

Vse prepočasi je šel zame vlak ta dan. Moje misli so mi uhajale v domačo sobo, kjer se morda sedaj igrajo moji bratci in sestre.

Na postaji me je že čakal hlapec z vozom, ki naj bi me odpeljal v ljubo domačo vasico. Izpraševanja ni bilo ne konca ne kraja. Hotel sem zvedeti vse hkrati od hlapca; ta se je končno naveličal mojih vprašanj in mi ni odgovarjal več.

Doma je bilo vse omito in očejeno. Mati so ravno devali lepo rumeno potico v peč. Otroci so se tiščali za pečjo in verno poslušali pravljice in povesti dedove. Danes jim ni bilo mar ne igre in ne drsanja; vsi so ždeli v hiši za pečjo in se pokorili ukazom materinim namah, da bi dobili prej gorke potice.

V sobo stopi hlapec z veliko trioglato desko in jo pritrdi v kot, da postavi starejši bratec nanjo jaslice. Kmalu za njim prisopiha pastir s polnim košem mahu za jaslice, kar ga je nabral v gozdu.

Otroci popuste starega deda in se spravijo okrog mize, da lažje vidijo pripravljanje jaslic.

Zunaj pa se vednobolj mrači. Začuje se zvon iz cerkve. Oče stopijo z velikim loncem v hišo, polnim žrjavice. Vanj vržejo par zrn kadila in nekoliko vejic velikonočnega „žegna“. Iz omare vzamejo posodo z blagoslovljeno vodo in jo podajo pastirju. Kmalu se začne izprevod. Oče hodijo po vseh gospodarskih

poslopih in glasno molijo, pastir hodi pa za njimi z blagoslovljeno vodo. Tudi mi se pridružimo izprevodu in molimo za očetom.

Ko se zopet vrnemo v hišo, so bile lučice pri jaslicah že prižgane. Mati prinesejo večerjo na mizo, ki nam gre zelo v slast.

Po dokončani večerni molitvi prineso oče tom-bolo na mizo. Ko se te naveličamo, poprosimo deda, naj nam kaj povedo o svetem večeru. Res začno živahno pripovedovati, kako so oni preživeli v mladih letih ta večer. Solza se jim je utrinjala ob spominu veselih otroških let.

Nikomur se ta večer ni ljubilo iti spat. Celo štiri-letni bratec se je branil na vso moč v posteljo, čeravno je šel po navadi že s kurami spat. Končno ga je vendar premagal spanec in zaspal je v materinem naročju.

Ura je odbila enajst. Kdor je mislil iti h polnočnici, se je šel napravljat. Tudi jaz sem se šel preobleč v praznično obleko.

Ko smo bili z opravljanjem gotovi, prižge hlapec Janez veliko bakljo, da nam sveti na potu, ker temno je bilo zunaj kakor v rogu. Prišedši do cerkve, smo že začuli glas orgelj in lepo ubrano petje:

„Pastirci vstanite,
Pogledat hitite!“

Zvonimir R.

Na našem vrtu.

Na našem vrtu
pa snežec leži,
na snežni veji
sinička molči.

Kako bi pač pela
in bila vesela,
če vesnice ni?

In v mojem srcu
mi žalost leži,
in v moji duši
mi pesem molči.

Kako bi jaz pel,
kako bil vesel,
ko daleč živim,
po domu medlim.

Bogumil Gorenjko.

Mali Tonček.

Na postelj Tončku malemu
pogleda beli dan.
Pove mu radostnovesel,
da bela je vsa plan.

In mamica odgovori:
„Ko ti si sladko spal,
je angelcev krilatih zbor
snežink nam nasejal.

In Tonček, oj začuden ves,
popraša mamico:
„Ej, kdo posul, kdo posejal
je z moko tratico?“

Zdaj tu pri peči boš ostal,
da se ne prehladiš,
pri oknu tu poslušal boš,
kak tuli burje piš.“

Mokriški.

Uganka.

(Priobčil I. V.)

Zelišče raste mi v gredici,
sladkosti nima, ne vonjav,
a vendar k njemu pohitimo,
če nam v želodčku ni kaj prav.

Z lepoto ni obdarovano,
a je ponižno in pove
kar samo ti, da res ni lepo,
če bereš mu nazaj ime.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

Šaljivo vprašanje.

(Priobčil „Internus“.)

Kaj je najbolj potrebno za uspeh dobrega govora?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

Vabilo na naročbo.

„Angelček“ izhaja kot brezplačna priloga „Vrtcu“, a se lahko naroča tudi posebej za 1 K 20 h na leto. (Kdor naroči 10 iztisov skupno, dobi 1 izvod po vrhu.) Prodajajo se tudi še poprejšnji tečaji, in sicer II. – XVII. po 1 K (vezani) v **Katoliški Bukvarni**. Naročnina za XVIII. tečaj pa naj se pošilja z naslovom: **Anton Kržič**, c. kr. profesor, ali pa **upravištvo „Vrtca“** v Ljubljani (Sv. Petra cesta 78).